

(Вечерње новости, 4. 9. 2011)

По броју земаља које ће учествовати на обележавању пола века од првог самита несврстаних, не рачунајући Генералну скупштину УН, ово ће бити највећи скуп који се ове године одржава у свету. То је велико признање за нашу земљу и јасан показатељ какав углед она данас ужива на међународном плану. Београдска конференција ће бити изванредна прилика за јачање билатералних односа и упознавање великог броја земаља са нашим ставовима, укључујући и оне о Косову.

Ово у интервјуу за „Новости“ поручује министар спољних послова Вук Јеремић, уочи дводневног самита Покрета несврстаних који почиње у понедељак у Београду. На питање да ли, осим јачања политичких веза, очекује и неке друге резултате овог самита, поготово из области економије, шеф дипломатије каже:

- Ово ће бити шанса и за успостављање и јачање нових привредних и трговинских контаката са државама чланицама Покрета. Током трајања конференције, у сарадњи са Привредном комором Србије, предвиђена је презентација водећих домаћих фирми у циљу унапређења извоза, као и представљање потенцијала српске привреде у целини. Биће потписан и велики број међународних споразума са државама из свих крајева света.

*** Може ли сарадња са овим земљама на било који начин да утиче на европски пут Србије?**

- Наравно да неће. Прилику да се састану са земљама Покрета несврстаних искористиће и многе земље чланице ЕУ које су најавиле свој долазак у Београд. На крају крајева, значајан број несврстаних су и чланице Франкофоније или Комонвелта, па Француска и Британија користе сваку прилику да их позову у Париз и Лондон у циљу остварења својих економских и других интереса.

*** Како оцењујете протеклу седницу Савета безбедности, на којој је поднет извештај**

Бан Ки Мун о ситуација на КиМ, а вођена је и тросатна расправа, али није усвојен заједнички закључак о осуди насиља Приштине?

- Расправа је, као што се могло видети, била прилично жучна. Охрабрујуће је то што је већина чланица јасно подржала наше ставове. Било је изузетно важно да се пред међународну јавност изнесе пуна истина о насиљу које се у јулу догодило на Косову, поготово због чињенице да смо тада били спречени да учествујемо на ванредној седници.

*** Какве могу бити последице тога што Савет безбедности УН није усвојио саопштење које је предложила Русија, о јасној осуди једностраних потеза Приштине?**

- Као што Русија и Кина у Савету безбедности УН блокирају сваки покушај да се у међународно-правном смислу легитимише косовски сепаратизам, тако и савезници Приштине, који такође имају право вета, њу снажно подржавају. У том смислу, ово не представља велико изненађење. Али веома је проблематично то што су својим уобичајеним понашањем овог пута практично стали у одбрану једностране употребе силе. Мислим да су тиме послали прилично опасну поруку.

*** Да ли се Београду намерно везују руке у решавању косовског проблема - тиме што се насиљем мења фактичко стање на терену, а инсистира на наставку дијалога и проналажење решења мирним путем?**

- Тај сценарио смо већ видели када су власти у Приштини организовале мартовско насиље 2004. године да би приморали међународну заједницу да одустане од политике „стандарди пре статуса“, након чега је уследио фингирани Ахтисаријев процес. Међутим, као што то тада није довело до проналажења одрживог решења, сасвим сигурно ни овога пута неће уродити плодом. Све док се до компромиса не дође путем преговора, нећемо дозволити да проблем Косова нестане са радара међународне јавности, свидело се то некоме или не.

*** Последњих дана неки у Београду говоре о новом курсу, о заокрету у вођењу наше спољне политике? озбиљни наговештаји или понуда слободних стрелаца?**

- Напротив. Мислим да је сада постало још очигледније да водимо политику континуитета, без обзира на отежавајуће околности. Очување територијалне целовитости и европски процес остају темељ наше спољне политике. Могуће је да су неки до сада мислили да смо озбиљни само када је реч о Европи, па су се изненадили.

*** Хоће ли захтев за повлачењем Србије из институција на Косову бити кључан за даље европске интеграције наше земље, као што поручује званични Берлин и да ли се та опција уопште разматра?**

- Одустајање од подршке и сарадње са демократски изабраним институцијама Срба на Косову свакако није реална опција.

*** Страхујете ли да ће нам Немачка спустити рампу у децембру, када се буде одлучивало о томе да ли ће Србија добити статус кандидата за ЕУ?**

- Ми морамо наставити са реформама, у склопу европског процеса, јер је изградња европског друштва и достизање европских стандарда у суштинском интересу грађана ове земље. Било би, наравно, много боље да у децембру добијемо статус кандидата и у том правцу ћемо учинити све што је у нашој моћи. Али треба да будемо свесни да постоји опасност да се то, уз нашу најбољу вољу, можда ипак не догоди. Но, било како било - неће бити смака света. Ово су тешка времена, али морамо задржати прибраност и стрпљиво наставити да се боримо за остварење свих државних интереса.

*** На који начин Србија може да заустави офанзиву косовских власти које покушавају да издејствују нова признања независности? Има ли опасности да КиМ добију столицу у УН?**

- До сада смо у нашим напорима да сузбијемо признавање Косова били далеко успешнији него што је то било ко могао да очекује. Управо због тога, у последње време су се појачали међународни притисци на многе земље које то до сада нису учиниле. Такође, Приштина је одвојила велики новац којим покушава да подмити руководства у одређеним престоницама које је тешко погодила економска криза. Нећемо се предавати,

наставићемо да чинимо све што је у нашој дипломатској моћи, без обзира што смо у прилично неравноправном положају, имајући у виду снагу и утицај држава које лобирају за независност.

*** Српски захтев да се истрага о трговини органима на КиМ спроводи под мандатом СБ УН и даље је „блокиран“ на Ист Риверу. У међувремену, Еулекс је довршио формирање радне групе која ће се бавити овим послом. Хоће ли Сбија наставити да инсистира да се у истрагу укључе и Уједињене нације?**

- Сматрамо да је немогуће да било ко спроведе озбиљну истрагу без мандата Савета безбедности УН. Наравно, и даље ћемо инсистирати на томе, јер немамо морално и политичко право да од тога одустанемо.

*** Приближава ли се тренутак када ће Србија огољено бити суочена са избором - Косово или ЕУ? Постоји ли државна стратегија за тај тренутак?**

- Пре више од годину дана постављено ми је то питање и на њега сам јасно одговорио. Сећам се да је то тада изазвало велику буру у јавности. Наша политика није промењена.

(Тада је министар Јеремић изјавио: „Повезивање решавања питања будућег статуса Косова и Метохије са интеграцијом Србије у ЕУ била би трагична грешка са компликованим последицама. Они који то заговарају полазе од погрешне претпоставке да би Србија, ако буде постављена пред избор Косово или Европа, изабрала Европу. То се не би догодило.“)

*** Верујете ли у успех наредних рунди преговора? Како доћи до компромиса око бројних питања кад Србија инсистира на статусно неутралним решењима, а Приштина на обележјима тзв. државе Косово?**

- Дијалог са Приштином не спада у надлежност Министарства спољних послова, али верујем да ће наши преговарачи учинити све да се постигну прихватљива решења.

Неће бити смак света ако и не добијемо кандидатуру

Пише: Вук Јеремић

понедељак, 05 септембар 2011 06:58

(Вечерње новости)